

ne bo obilni pridelek domačega vina našim rojakom pomagal mnogo.

Zato je jako veselo, kar je »Sl. Gosp.« pred nekaj meseci naznanil, da je poslanec Žičkar predložil državni zbornici nasvet, naj se sklone postava zoper vsakoršno pačenje vina. Vsi naši slovenski poslanci pa so že opetovano predlagali nasvete in nekateri celo govorili v zbornici proti temu, da bi se še dalje smelo laško vino proti tako nizki carini uvaževati v Avstrijo, kakor se je to godilo do zdaj. Naš poslanec Robič je ob priliki, ko se je državna zbornica posvetovala o uvažanju laškega vina v Avstrijo, govoril v zbornici proti obnovljenju tozadavne pogodbe z Italijo. V tolažbo našim vinogradnikom bodi povedano, da je zbornica poslancev soglasno sklenila, da mora naša vlada zopet vpeljati prejšnjo visoko carino proti laškim vinom. Naši poslanci so in bojo gotovo tudi v prihodnje storili vse, kar je treba, da si zopet opomorejo naši vinogradniki.

Državni zbor.

Dunaj, dne 4. febr.

Dne 4. februarja se je sešel zopet državni zbor. Na dnevnem redu je stalo 1. posvetovanje o dovolitvi vojaških novincev za l. 1902, 2. o bosenskih železnicah, 3. o naslovu »inženjerjev«. A do dnevnega reda nismo prišli. Bral se je brezbroj došlih predlogov in peticij; potem se je pa obravnavalo o nujnem predlogu čeških poslancev in socijalnih demokratov o veliki nesreči, ki se je v Mostih v premogokopu na Češkem pripetila, kjer je našlo smrt 46 delavcev-rudokopov. V torek zvečer se vrši seja proračunskega odseka, v kateri pride na vrsto celjska gimnazija. Radi vedenja pri tej velevažni točki so imeli 4. t. m. zastopniki vseh jugoslovanskih strank skupen sestanek, v katerem se je soglasno pooblastil ud proračunskega odseka gospod Robič, da naj izjavi, da vsi Jugoslovani najodločneje odklanjamo nameri, da se odstranijo celjski spodnji gimnazijski razredi. V tem smo zastopniki vseh jugoslovanskih strank edini. — Nesramna in lažnjiva je pisava celjske »Vahte« in drugih nemških listov, češ: klerikalni štajerski Slovenci se strinjajo z nameravano odpravo spodnjih slovensko-nemških gimnazijskih razredov. Na sestanku slovenskih državnih in deželnih poslancev v Celju, dne 19. januarja, je ravno »klerikalni« zastopnik najodločneje protestiral zoper ta novi vda-

rec, ki ga hočejo nemške stranke vsekati spodnještajerskim Slovincem.

Politični ogled.

Državni zbor je začel dne 4. febr. zopet delovati. Na dnevnem redu so nekateri nujni predlogi. Najprej se je začelo posvetovati o nujnem predlogu Mladočehov zaradi nesreč v rudokopih v Mostih na Češkem. Kmetski poslanci hočejo vložiti nujni predlog zaradi odprave žitne kupčije na borzi. Vlada se trudi, da bi kmetske poslance pregovorila.

Celjska slovenska gimnazija se zopet imenuje te dni po celi Avstriji. V proračunskem odseku delajo nemški poslanci, posebno grof Stürgkh, z vso močjo na to, da se sklone, naj se celjska slovenska gimnazija opusti, v Mariboru pa se naj slovenski nižji razredi ocepijo od cele gimnazije in naj se ustanovi samostalna slovenska nižja gimnazija. Taka samostalna spodnja gimnazija bi ne mogla dolgo obstati v Mariboru, ker bi jo nemštvo gotovo prej ali slej zadušilo. Slovenska poslanci v proračunskem odseku, gg. Robič in Povše, se neustrašeno upirata zviti nemški nakani ter grozita z obstrukcijo, če se bo tako nepravilno postopalo proti slovenskim zahtevam. Vsi Slovenci odobravajo njuno zadržanje ter želijo, da bi ne popustila.

Vsenemški kričač Wolf, ki je vsled prelomljenja zakona moral odložiti državno in deželnozborski mandat, je izvoljen zopet tudi za deželnega poslanca na Češkem. V torek je prišel Wolf prvokrat v državni zbor ter storil obljubo v roke predsednika. Velika tihota je nastala v dvorani. Potem si je poiskal prostor poleg liberalca Grössla. Najprej je hotel sedeti med dr. Demelom in Kleinom, a Klein se ga je branil.

Predsednik francoske ljudovlade namerava še letos obiskati ruskega carja v Petrogradu.

Kmetsko gibanje na Italijanskem. Pred kratkim je bil v Milanu velik shod katoliško mislečih delavcev in kmetov. Navzočih je bilo blizu 4500 zborovalcev. Govorilo se je o združevanju, o organizaciji. Zahtevala se je splošna kmetska zveza za Italijo, delavska samopomoč, preskrbovanje za starost in onemoglost, zavarovanje itd. Tudi na Italijanskem čuti kmet potrebo, da s svojimi sotrpini skupno nastopa.

Naš prestolonaslednik na Rusko. Vse sovražnike Slovanov bode hudo v oči,

da odpotuje naš prestolonaslednik Fran Ferdinand te dni na Rusko. Dobro vedó, da to potovanje ne bo ostalo brez sledu za našo avstrijsko politiko, ker bo se ovila nova prijateljska vez okoli Rusije in Avstrije. Nemški listi so strašili že te dni z novicami o moralnem napadu na ruskega carja, a novica je bila lažnjiva. Vemo, kam pes tace moli. —

Vojna v Južni Afriki. Nizozemska vlada je začela pri Angležih posredovati, naj sklonejo mir z Buri. Angleži nočejo nič slišati o miru. Med tem pa vedo nizozemski listi poročati o raznih angleških porazih v drugi polovici minulega leta, ki so jih angleški listi razglasili kot angleške zmage ali pa jih sploh zamolčali. Mej drugimi je Botha porazil Angleže pri reki Wilge sedaj že drugič in potem pri Bronkhorstspruitu. Bitka dne 19. dec. l. l. je bila za angleške oddelke tako usodna, da jo sami nazivajo »disaster« — velika nesreča. V bitki med Brugspruitom in Middelburgom je padel tudi neki angleški general, čegar imena pa še ne povedo. Blizu Standertona se je vršil vroč boj mej Angleži in Botho. V tem boju so ujeli Buri Andreja Cronje, ki poveljuje 300 izdajicam v službi Angležev. Na potu iz tega kraja v Bethel je Botha zajel angleški train v vrednosti najmanj 20.000 funtov. Tudi Dewet izbornu deluje. O boju pri Betlehemu je Kitchener sporočil, da so se povrnili le štirje možje neranjeni z bojišča. V tem boju je Dewet s svojimi oddelki porazil armado 1500 mož. Istotako so njegovi bojovníki porazili Angleže pri Kronstadtu, v boju pri Frankfortu in pri zajetju Harrysmitha pa je bilo ubitih in ranjenih 400 Angležev. Konečno sta še Kemp in Delarey dosegla mnogo vspehov, ker sta mej drugim prisilila Babingtona, da se je udal s celim svojim štabom, in zajela velike črede živine.

Dopisi.

Iz Oslušovec pri Sv. Lenartu. (Na delo narodno!) Dragi gospod urednik! Kakor se mi zdi, še dozdej niste slišali nič iz naše vasi. Tam blizu Velike Nedelje je naša vas, v kateri se še trdo spi, strašno trdno narodno spanje, čeravno leži v lepi ravnini blizu velike ceste. Mladeniči še ne vedo prav, kaj je narod, ne da bi se zavedali svojih narodnih dolžnosti. Dekleta, no o teh ne morem mnogo govoriti, samo reči moram, da se mi zdi, da se bodo ženske vzbudile iz narodnega spanja. Časniki, od teh prihaja

ter jo sune v vodo. Uboga živalica se je nekaj trenutkov borila z valovi, dva, trikrat se prikaže na površju, potem pa zgine v globočino. Zlobni Ivan se vrne ves zadovoljen domu, misli si, zdaj se mi bo vendar enkrat posrečilo, da odpravim tega berača od hiše. To je hotel doseči na vsak način. Črna zavist mu ni dala mira.

Dominik je bil namreč lep, čeden dečko, Ivan pa grbast, skrivljenih nog in šiljav še tudi.

Kako ga je vedno zbolelo, če so se sosedi pogovarjali o Dominiku in rekli: »Glejte ga, lep, čeden fant je, in kako lepe črne kodre ima.«

Ivan je bil len, jezljiv, kudoben, potuh-njen, nobeden tovariš ga ni maral, vsi so se ga bali in se ga ogibali.

Dominik pa je bil marljiv, ponižen, ljubezniv, vse ga je rado imelo.

Večkrat je oče Gregor vzdihnil: »O, da bi bil moj sin le nekoliko Dominiku podobni! To pa je Ivana hudo razljutilo. Vzбудila se je v njegovem srcu ona srd, ki tekmeču nikdar ne priznaša, ki je jako znajdljiva, če mu treba škodovati. Ivan se je bil zaprisegel, da hoče Dominika spraviti od hiše. Pa kako? Nobenega pogreška mu ni mogel očitati, zvest je bil in vestno je oprav-

ljal svoj posel. Tu je treba namisliti mu kaj izvanrednega, skrivnostnega, da je v zvezi z, da ima v sebi tajno moč, da lahko škoduje že s svojo prisotnostjo, s svojim pogledom. Vsi naj bi se ga bali, ogibali, s kratka imeli bi ga naj za človeka, o katerem se pravi »Bognasgavaruj«.

Najprej je poskusil svojo zlobno zvijačo pri materi. Le ta je ljubila svojega sina z ono slepo materno ljubeznijo, ki ne more verjeti, da bi njen otrok mogel le kaj zlobnega misliti, še manj pa lagati. Verno je poslušala vsa obrekovanja, tako, da jo je obšla vedno groza, če je morala z Dominikom spregovoriti le nekaj besedic. Oče Gregor se je sicer delal, kakor bi ničesar ne verjel, ter Ivana večkrat posvaril, pa skrivaj se ga je le lotila tajna bojazen. Ko bi pa le bilo kaj na tem?

Ivan, prišedši iz pašnika, gre naravnost v kuhinjo. Mati je bila pri ognjišču, družina pa čakala na večerjo. Vsede se na klop in prične s skrivnostnim glasom: »Mati, zopet nova nezgoda.« Mati ga prestrašeno pogleda in vpraša: »Kaj pa takega, Ivan?«

»Ravnokar pridem iz pašnika. Opazil sem, da je najlepše ovce zmanjkalo. Ograja je bila zaprta, vse v redu; tu je morala kaka tajna, nadnaravna sila«

Mati se prikriža, kar obledela je od strahu, in posli so vsi preplašeni.

»Tako nam tedaj Bog povračuje našo usmiljenost!«

»Zena, kako govoriš, ne žali Boga«, jo posvari oče Gregor. A hinavski Ivan zagovarja svojo mater, rekoč: »Mati imajo prav, odkar je Dominik pri nas, zadene nas nezgoda za nezgodo. Rudečka si je zlomila nogo, toča nam je dvakrat pobila žitno polje, no in danes je zmanjkalo najlepše ovce, in nikdo ne ve kako? Jaz sem prepričan, da je vsega tega kriv zloben Dominik.« »Da, da, njegova mati je bila ciganka«, pripomni dekla. »In njegove svitle oči, črni lasje, ta je s hudičem v zvezi«, se oglasi hlapec. »Molčite!« zagromi oče Gregor, »kako morete kaj takega misliti, govoriti, niste li kristjani?«

V tem hipu se odprejo vrata in v kuhinjo stopi Dominik. Približa se ognjišču, da bi si posušil mokro obleko. Vsi se mu umaknejo ter ga gledajo jezno in prestrašeno. Dominik se ves iznenadjen ozre okrog, v kotu zagleda Ivana, ki ni mogel prikrivati zlobnega veselja, in vse mu je bilo jasno. Gotovo me je ravnokar nesramno obrekoval, misli si, pa kaj sem mu vendar storil, da me tako sovraži? Vzel je svojo skledico ter se potisnil v kot, a debele solze so mu kapljale iz očíj, ko je zavžival svojo večerjico.

nekaj številčk vašega lista, nekaj številčk »Našega Doma«, in nekaj drugih. Pa enega prihaja, lahko rečem, precejšna številka, njegovega imena nočem imenovati. Ta prihaja skoro v vsako tretjo hišo. Res žalostne razmere!

Predragi gospod urednik, vprašali me boste, kako da je to? Ali nimamo nič zavednih mož, ki bi govorili za narod? »Moram Vam odgovoriti: »da, imamo jih, pa toliko, da jih lahko na eni roki prešteje in še skoro trije prsti ostanejo. Teh par mož, posebno eden je dober mož, učen, ki ve, kaj se pravi govoriti narodu, ki ve, kaj se pravi živeti za narod, ki ve, kako se Slovincem godi v Avstriji. Tudi še nekaj drugih je takih! Pa ko bi se vendar ti enkrat pošteno ganili. In tako se obračam na vas, predragi merodajni možje v Oslušovcih! Prosim vas, kako dolgo še boste pustili tavati svoje prijatelje, svoje tovariše v temi! Ni dovolj, če mora vedno eden govoriti, tudi enemu potem mine veselje. Vsi skupaj, in bo slo, mora iti! Kako mirna bo potem vaša vest, ko boste storili svojo dolžnost. Na delo, ne omagajte v njem! Kako žalostno je, ako kmet, ki je v dobrem blagostanju, ki ima vesele, zdrave otroke, mlade hčerke, ki bi rade zvedele, kako lepo delujejo njihove tovarišice drugod okoli n. pr. v Slov. goricah, ako tak kmet nima niti enega časnika v svoji hiši. »Štajerca« so se naveličali že prvo leto (nihče ga ne more dolgo gledati) in sedaj mislijo, da so vsi časopisi taki. Torej vam zopet kličem: na delo! Začnite prigovarjati tako dolgo, da boste imeli uspeh, naj si naročijo hitro, takoj »Slov. Gospod.« ali vsaj »Naš Dom.« Kako lepo bo, ko ga boste videli v vsaki kmeti hiši!

In vi, mladeniči! Ali ne slišite govoriti o narodnem delu vaših tovarišev v Sloven. goricah! Vi pa spite in sanjate Bog ve kaj, najbrže o tistem času, ko bodo prišli vaši sosedje iz Slov. goric vas buditi, rekoč: »No, le gor, samo vi še spite, Oslušovčani! Solnce je že visoko in čas je za delo, drugi so že dolgo po koncu, že vedo, kaj je omika, vi se še niti zbudili niste!« Tako, predragi, vam bodo govorili, ali vas ne bo sram? Delajte tudi na narodnem polju! Naročajte si dobre časnike, naročite si vsaj »Naš Dom«, če že ne morete »Slov. Gospodarja«, ali kakega drugega pametnega časopisa. Žalostno je, ako je mladenič, dobro ga poznam, celo zateleban v neumnega »Štajerca«, ker nima nikogar, ki bi mu povedal njegove namene. Poslušajte starejše može, ki so že dolgo naročeni na »Slov. Gospod.«, ubogajte jih in storite, kakor vam bodo rekli in kmalu boste z veseljem pritrtili: »Tudi mi smo prišli do narodnega spoznanja!«

Ivan je dosegel svoj namen. Odslej ni nikdo več hotel govoriti z njim. Le Jerica, mlada kravarica, sirotka brez starišev kot on, je imela sočutje z njim. Ko je Dominik vstal od večerje in odhajal počivat, šla je do vrat za njim in mu rekla z ljubkim glasom: »Lahko noč Dominik, Bog te obvari!« Dominik se je bridko nasmehnil, a ničesar ni odgovoril. Kako otožen je bil; ta večer je posebno občutil, kako hudo je, če otrok nima očeta ne matere.

(Konec prihodnjic)

Smešničar.

V kavarni. Jaka, ki ni znal čitati, je sedel v kavarni ter držal v roki časnik. A držal ga je narobe. Prijatelj Mirko ga vpraša: »No, kaj je novega, Jaka?« »Vse narobe po svetu!« odreže se Jaka. »Pa časnik drugače drži, bo pa vse prav«, zasoli mu jo Mirko.

In ve, predrage deklice, glejte, da boste došle one iz sosednih far, delajte kakor one, naročite si vsaj »Naš Dom«, boste videli, kako vam bo prijeten. Boste videli, kako se on vedno za vas poteguje. Prigovarjajte svoje tovarišice, ne mirujte prej, dokler ne bo imela vsaka svoj »Naš Dom«. In tedaj vas bom v njem pohvalil, tako kakor sedaj prosim, da to storite.

Sedaj vas pa srčno pozdravi vse, vaš dobroznani prijatelj Izoslušovedoma.

Od Sv. Urbana pri Ptuj. (Zanimive reči.) Dragi bralci »Slov. Gospodarja«! Ne zamerite, ako spet malo pogledamo v našo župnijo. Tukaj vam pišem vzgled, kako se tudi po naši župniji uradujejo občinski predstojniki, v tako popačeni »nejške« pisavi, da bi človek lahko od smeha poknil. Naključje je naneslo, da sem bral črnovojniško zglasilnico, narejeno od gospoda »gemeindevorsteherja« J. Čech v »Ternovetzerbergu«. Tam piše: »N. N. keuschler zustendig nach N. Bei Pettau, land Steiermarg, ist vafenfeihig. J. Čech, gemeindevorfteher«. — Še drug vzgled, kako ta očka lepo »nejški« uradujejo. Dne 5. listop. 1901 je izdal ta-le živinski potni list: »Skupno štev. živinčet: eine. Popis gnane živine: Kuh sechvarz. Kraj kamor je namenjena: zu St. Leonhard v. C. Županstvo: Ternovetzerberg. J. Čech, g. v.« — Občina »Trnovski vrh«, lahko si ponosna, da imaš »Gemeinde-Vorsteherja«, kateri je tako podučen v »nejški« pisavi. Gospod »Gemeindevorsteher«, jaz bi vas prosil, in bi bilo lepo, da ker po celi župniji skoro vsi gospodje občinski predstojniki slovenski uradujejo, tudi vi v prihodnjic po slovensko pišete, gotovo boste boljše »trofilii«. — Ta gospod občinski predstojnik bo pa res skoro vstal iz narodnega spanja, ker se že tako budi, samo malo zadremal je še. Upamo, da se bo tudi on skoro celo zbudil, ko je že solnce tako visoko. Strmski.

S Prevorja. (Naši časniki). Od raznih strani imaš ljubi »Slov. Gospodar« prav obilno dopisov, le z visokega Prevorja v tvoje predale ne pride nobeden. — Daleč smo pač od sveta. K nam se teško pride, a tudi od nas je teško kam iti, ker še je cesta od Lisične do Sv. Urbana v zraku in kje na papirju, za to pa ni treba misliti, da smo pri nas sami podremanci in narodni zaspanci; nasprotno, pri nas so prav zavedni ljudje, ki prav veliko berejo. Pri nas je prav močno razširjena Mohorjeva družba, a izmed časnikov prihaja k nam v mnogih iztisih »Slov. Gospodar« in »Naš Dom«. Želeti je le, da bi si posebno zadnjega zavedni prevorski mladeniči še v večjem številu naročili, vsaj so daleč na okrog znani kot vrli narodnjaki.

To bi bila tako nekako solnčna stran našega kraja, naj pa še poročam o njegovi senčni strani. Žalibog, da je našel k nam pot tudi vsiljenec, ptujski »Štajerc«, ki prihaja k nam v petih iztisih ljudi motit in slepit. — Reveži ne spoznajo, kako hrano jim daje.

Obžalovanja vredno je, da ima naša župnija tudi dva naročnika na lažipolnega »Rodoljuba«. Prvi naročnik, prav za prav naročnica je neka samica, ki ni našega mišljenja, vendar hrana, ki jo daje »Rodoljub«, se ji silno dopade. Večja škoda je, da »Rodoljub« prihaja v hišo enega tukajšnjih pridnih krščanskih kmetov, kateri je kot poštenjak daleč na okolu dobro znan in ravno zato upamo, da bo »Rodoljubu« pokazal pot nazaj po blatni cesti, odkoder itak že ves blaten prihaja. — Vrli Prevorjani, proč torej s slabimi časniki, proč s strupom, da se ne zastrupite, proč s kugo, da se ne okužite — Vam svetuje dober prijatelj!

Dve veliki nesreči.

Dan 2. februarja je bil nesrečen dan. Zgodilo se je veliko večjih in manjših nezdod. Svojim čitateljem hočemo poročati le o dveh, ki sta se zgodili v naši bližini. Jedna se je pripetila v Lonču (Deuč-Landsberg), na Štajerskem, druga pa pri Beljaku na Koroskem.

Na postaji v Lonču se je pripravljala tovorni vlak, da se odpelje proti Gradcu. Bilo je okoli 1/10 ure. Večina ljudi je bila v župnijski cerkvi pri sv. maši. Kar se zasliši od postaje sem velikanski pok, da so se poslopja zazibala. Razpočil je kotel lokomotive tovrnega vlaka. Ljudje, ki so na kolodvoru čakali osebnega vlaka iz Gradca, so v prvem hipu prestrašeni odbežali na vse strani. Ko pa je minol prvi strah, zavedli so se velike nesreče, ki se je zgodila ter hiteli na kraj nesreče. Tu se jim je nudil strašen prizor. Kotel je vrglo 300 metrov daleč. Padel je na vrt tovarne za žveplenke Pojazzi, kjer se je zaril v tla, zopet ven skočil ter se drugič zaril globoko v tla, kjer je nazadnje obtičal. Usmrtil je štiri osebe in sicer strojevodjo Virta, skladiščnega uradnika Šnajdarja, sprevodnika Železingerja in kurjača Tišlarja. Trupla so bila popolnoma oparjena in razmesarjena. Strojvodji Virtu je odrgalo jedno nogo, katero so našli po dolgem iskanju še le popoldne. Skladiščnemu uradniku je odrgalo obe nogi. Truplo sprevodnika Železingerja so iskali dve uri ter je našli popolnoma razmesarjeno, da so je komaj spoznali. Truplo kurjača Tišlarja so še našli komaj v ponedeljek zjutraj. Bilo je celo skrceno ter polno ran. Mnogo koscev mesa je ležalo na prostoru nesreče okoli in ne ve se, h kateremu truplu spada.

Nesreča je tem večja, ker ni zadela samo ponesrečencev, ampak tudi njih rodbine. Strojvodja Virt je 38 let star ter zapusti dva otroka in udovo v blagoslovljenem stanju. Kurjač Tišlar je 52 let star ter zapusti udovo z dvema otrokoma v 10. in 12. letu. Uradnik Šnajdar zapusti udovo in štiri še mladoletne otroke. Sprevodnik Železinger ni bil oženjen.

Kako je nesreča nastala, kdo jo je zakrivil, se ne ve in bo menda ostalo za vedno prikrito. Kajti ravno oni, ki bi lahko povedali razloge, so za večno obmolknili.

Druga nesreča pa se je zgodila v Pliberku pri Beljaku na Koroskem. Na vas Pliberk sta se udrla dva velikanska plaza snega. Podrla sta in poškodovala več hiš. Nesreča ni zahtevala nobene človeške žrtve. Natančneje poročila še manjkajo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. Politično narodno gospod. društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. zboruje v nedeljo, t. j. 9. febr. ob 3. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Na Goro, na Goro! V ponedeljek dne 10. febr. so občinske volitve na Gori pri Ptuj. Čast in korist vsakega katoliškega in slovenskega posestnika v tej občini zahteva, da se udeleži volitve. Pristaš ptujskih mešanov, Repa, že drži za županski stolec, da se vsede nanj. Ta stolec mu morajo dne 10. febr. zavedni slovenski može spodmakniti. Potem bo Gora lahko zapela tudi o Repi ono narodno pesem:

Junak črnogorski
Na cepiklu sedi,
Vozi se v mesto,
Se kisló drži!

Slovenski može, bodite edini in složni! Kakor pri državnozborskih volitvah, pokažite tudi sedaj, da ste slovenski narodnjaki, na katere se lahko domovina vedno zanese. Na Goro, na Goro!